

L'última frontera del grunge

Ara fa cinc anys, l'èxit de Nirvana va donar carta de naixement a un nou moviment musical: el grunge. The Smashing Pumpkins, el hereu directe del gènere, arriben a Barcelona el mateix mes que es compleixen dos anys de la mort de Kurt Cobain.

Mai com als darrers quinze anys la indústria de la música havia mostrat la capacitat que actualment mostra per reconvertir, fagocitar i despullar de tot contingut combatiu qualsevol moviment rock. L'experiència del punk va ser definitiva: és millor unir-se a ells que combatre'ls, i això és el que van fer les companyies de discs a partir d'aquell moment. De fet, hem arribat a un punt en què són els *managers*, les discogràfiques o els mitjans de comunicació els que inventen les noves etiquetes. Ja se sap, és més fàcil vendre un producte si arriba acompanyat d'una parafernàlia prou atractiva. La qüestió que importa menys és si el producte en qüestió val o no la pena. Les multinacionals saben que la raó fonamental perquè un disc es vengui no té res a veure amb la qualitat, sinó amb els diners que s'inverteixen en el seu llançament. Independentment de la seua transcendència musical, l'èxit del grunge va donar una oportunitat a noms amb certa credibilitat com ara Pearl Jam, Soundgarden o els mateixos Nirvana, però darrere seu les multinacionals van crear tot un seguit de subproductes que, assumint les coordenades sonores del moviment, no eren mes que sucedanis ideats amb la intenció d'aprofitar el filó. Stone Temple Pilots, Blind Melon, Live i d'altres van tenir el seu quart d'hora de fama, van vendre milers de discs i actualment quasi ningú es recorda d'ells. Es tracta de bandes d'usar i tirar, amb un parell d'èxits

que els permeten girar durant una temporada per tot el món, omplir-se les butxaques de dòlars i deixar el pas lliure als qui arriben per darrere. Total, no tenen res a oferir al públic, i ho saben. O és que algú troba a faltar en aquests moments aquell *bluff* anomenat Spin Doctors? El públic massiu arreu del món és el mateix: el dels *40 Principales* a l'estat espanyol i el que posa al número u del "Billbo-

ten els seus discos busquen grups de punk pop als Estats Units i de brit-pop a les Illes Britàniques. Mai com ara es pot dir que la música rock s'ha convertit en un negoci.

La darrera temptativa. Precisament el grunge es pot considerar l'últim moviment rock de caràcter massiu. Deixant de banda fenòmens difícilment extrapolables des dels Estats Units com el hip hop (bàsicament un gènere negre, procedent del gueto i amb una importància en les lletres que mai el farà triomfar arreu del món) i tenint en compte que la propera revolució musical, la marcada per la tecnologia aplicada a la música de ball, encara no ha arrelat entre el públic majoritari, cal remuntar-se al fenomen musical nascut a Seattle quan començaven els noranta per trobar un reuulsu si més no proper a allò que va representar el punk a finals dels setanta. Com aquell, el grunge va ser acollit per una generació sense eixida que trobava en la música feta per gent com ells una eixida emocional, pràcticament l'única. L'èxit de la proposta i la seua banalització van ser tot un, i la conversió del grunge en moda, la seua mort. Amb el suïcidi de Kurt Cobain el grunge també complia el requisit indispensable de tenir el seu màrtir, i una vegada més el cercle es donava per tancat. Els majors beneficiats van ser, una vegada més, les companyies de discs, mentre que els joves de tot el planeta consumien una música

Amb 'Mellon Collie and the Infinite Sadness', els Smashing Pumpkins han trobat l'eixida a la reiteració del grunge.

ard" Garth Brooks als Estats Units. Als grups pareix que això no els importa gaire. Van complir la seua comesa, i ara són Collective Soul o The Wildhearts els que demanen la seua part de pastís. Fins i tot grups que havien passat anys sense eixir de l'anonimat, com Soul Asylum, o d'altres que sobreviuen al gueto heavy com Alice in Chains, han vist arribar la seua oportunitat. Ningú no admetrà ara que té res a veure amb el grunge. Allò va ser una moda. I mentrestant els segells que edi-

Smashing Pumpkins • Siamese Dream

que els arribava despullada de qualsevol intenció de combat.

Els grups originaris del grunge van fer poc per evitar la desfeta. De fet, molt prompte van deixar en evidència que l'estil no era més que una mixtura entre la ràbia melòdica del punk i el material pesant del heavy. Com també va passar amb l'eclosió punk rock (què era, sinó pop accelerat?), s'havia arribat a un atzucac que propiciava les intencions de la indústria de crear grups fotocòpia fàcilment manipulables. Musicalment parlant (en el terreny industrial ja no es podia fer gaire cosa), el disc que va obrir la porta al punk i el va fer avançar, evolucionar i quasi es pot dir que el disc que li va donar sentit va ser *London Calling*, de The Clash. Ara, al 1996, i amb allò de discutible que té l'asseveració, es pot dir que la mateixa funció pel que fa al grunge l'ha acomplert *Mellon Collie and The Infinite Sadness*, l'últim treball de The Smashing Pumpkins. Tots dos àlbums són dobles, tots dos compendien la tradició musical precedent i donen claus del que seria (en el primer cas) i del que pot ser (en el segon) la futura. The Clash es van separar al 1982. The Smashing Pumpkins actuen a Barcelona el dia 30 vinent.

El somni de Billy Corgan. Potser la gran sort de The Smashing Pumpkins és que no es van formar a Seattle, sinó a Chicago. Lluny del maremàgnum del moment, van poder treballar amb total llibertat fins que els van nomenar "competència directa de Nirvana", primer, i hereus del seu tro, després.

Formats al 1988 al voltant de la figura de Billy Corgan, no van debutar fins 1991, l'any en què Caroline va editar *Gish*. L'esclat del grunge es trobava molt a prop, i la banda no va ser aliena al fenomen. En *Gish* hi havia agraïments al segell Sub Pop, màxim artífex de l'anomenat so Seattle, i el productor del treball va ser Butch Vig, que es faria càrrec poc després de l'arxifamós *Nevermind* que va posar Nirvana en el número u de tot el món.

Gish va vendre més d'un milió de còpies i va ficar el grup en les llistes. Vist l'èxit, i seguint la tradició, Virgin va arrabatar el grup a la seua subsidiària i es va encarregar de publicar-ne la continuació, el definitiu *Siamese Dream*, aparegut al 1993 i també amb Butch Vig fent-ne el control.

Com Kobain, Corgan és un líder carismàtic, amb aspecte de fragilitat i capaç de transmetre una complexa i de vegades torturada vida interior. Com aquell, també sap

transmetre a través de les seues lletres l'angoixa existencial necessària perquè un fum d'adolescents de totes les latituds se senten prou identificats. Musicalment les coincidències també són notòries, i van més enllà de l'home que dona forma al so del grup (també ha produït, per exemple, Sonic Youth, i ningú no catalogaria de grunge les cançons de Kim Gordon i companyia). La comunitat entre la ràbia continguda del moviment punk i les arrels heavies

The Smashing Pumpkins són, d'esquerra a dreta, Billy Corgan (veu i guitarra), Jimmy Chamberlain (bateria), James Iha (guitarra) i D'Arcy (baix). El grup es formà en 1988 al voltant de Corgan, que n'és el líder i l'autor de la majoria de les cançons.

The Smashing Pumpkins no són de Seattle, sinó de Chicago. La comunió entre la ràbia continguda del punk i les arrels heavies troba en el grup un contrapunt de lirisme.

ARXIU

Vida després del grunge

Pearl Jam o Soundgarden són noms que es van beneficiar de l'esclat comercial del grunge com a estil musical, però el planter de Seattle no té límits. En els últims anys, altres grups procedents de la mateixa ciutat americana han aconseguir fer-se un lloc a l'escena rock internacional sense aprofitar-se del consabut estil. Aquests en són alguns:

The Posies. Sempre a la recerca de la melodia pop perfecta, Jon Auer i Ken Stringfellow són el dos membres fundadors que actualment continuen en la formació dels Posies. Són amants del Beatles i visiten sovint l'estat espanyol, on actuen amb assiduitat. Stringfellow ha produït els barcelonins Parkinson DC, acaben de publicar *Amazing Disgrace*, el seu primer treball multinacional després d'incorporar-se a l'impressionant catàleg de Geffen, on comparteixen honors amb Beck, Sonic Youth, Veruca Salt o Boss Hog.

The Presidents of the USA. La darrera sensació sorgida de la ciutat. Amb un sol àlbum, aquest extravagant trio ha despertat l'atenció de tot el món, fonamentalment gràcies a la instantaneïtat del senzill *Lump*, però també a una concepció del pop plena de desimboltura que es reflecteix tant a les seues composicions com a un sentit de l'humor especialment peculiar, que els ha portat a retratar-se amb Bill Clinton a la coberta del seu disc o a utilitzar una guitarra amb tres cordes només i un baix amb dos. El fet d'haver estat fitxats ràpidament per una gran companyia ha fet que a l'estat espanyol el seu LP haja aparegut en dos segells diferents (Munster i Sony) i amb portades distintes. El contingut sonor, per contra, és el mateix.

Love Battery. Funcionen des de 1990, però va ser l'any pasat quan també van aconseguir l'ansiat transvasament a una multinacional (Polygram). Prenen el seu nom d'una cançó dels punks anglesos Buzzcocks i van debutar a la mítica Sub Pop. Eterns fadrísters, compten entre les seues files amb l'ex-bateria dels Posies i han compartit escenari amb Mudhoney, Afghan Wigs o L7. *Straight Freak Ticket*, el seu darrer treball, és un compendi de rock musculós i sense prejudicis.

Sicko. Aquest mateix mes han portat a terme la seua primera gira estatal, que va tenir parada a València. Són un trio hiperactiu que ha publicat tres discs en dos anys escassos. L'últim, *Chef Boyrudum*, resumeix a la perfecció la seua ideologia: power pop vitamínic i accelerat amb reminiscències punk rematat amb un encertat treball vocal. Els produeix Kurt Bloch, dels seminals Young Fresh Fellows, un dels grups pop més veterans de la ciutat i del qual ja es pot dir que ha creat escola. **E. G.**

troba en Smashing Pumpkins un contrapunt de lirisme també detectable en les cançons de Nirvana. No va resultar estrany que la crítica els col·locara des del principi al seu costat.

Ara, amb *Mellon Collie and the Infinite Sadness*, els Smashing Pumpkins sembla que han trobat l'eixida d'un estil que pràcticament des que va aparèixer es va reiterar. No exempt de pretensiositat, el disc reuneix vint-i-vuit cançons que formen un vast fresc de les possibilitats de la banda. Orquestracions ampulloses, dramatisme èpic, però també fúria punk i arranjaments elaborats se succeeixen sense descans en un treball que situa Corgan al centre de l'univers rock del moment. Amb la majoria d'edat plenament assumida, Butch Vig ha quedat relegat en favor d'Alan Moulder, productor de *Siamese Dream*, i de Flood, més d'acord amb els temps (en la seua nòmina apareixen Nine Inch Nails o PJ Harvey). La qüestió, en qualsevol cas, es manté: Desapareguts Nirvana, són The Smashing Pumpkins els propers dinosaures de la història del rock?

Precisament contra els dinosaures del rock es van revelar a finals dels setanta els punks, encapçalats a Anglaterra pels Sex Pistols. Quan el grunge pareix haver mort definitivament i els succedanis punk com Offspring o Rancid no paren de vendre discs adoptant maneres sonores (mai actituds ideològiques) d'aleshores, el mític grup ha anunciat la seua reactivació. Ho fa amb les intencions ben clares, pels diners. I tornen amb la mateixa arrogància que demostraren quan es van formar, arremetent contra tot i contra tots (Green Day inclosos). És previst que durant l'estiu arriben al nostre país, amb més anys damunt, però sense noves cançons. Encara que seran molts els qui es desplacen per veure la llegenda, potser la reunió arriba massa tard. Les noves generacions criades a l'ombra del grunge ja han decidit quin grup representa la seua rebel·lia.

Eduard Guillot